

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT
OŚRODEK INFORMACJI

629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04
693 - 46 - 92, 625 - 76 - 23

UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT.24
00 - 503 W A R S Z A W A
TELEFAX 629 - 40 - 89

INTERNET

<http://www.cbos.pl>

E-mail: sekretariat@cbos.pl

BS/159/2004

OPINIE O OPIECE ZDROWOTNEJ PO UCHWALENIU NOWEJ USTAWY

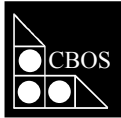
KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, PAŹDZIERNIK 2004

PRZEDRUK MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

Znak jakości przyznany CBOS przez Organizację Firm Badania Opinii i Rynku
13 października 2003 roku

OPINIE O OPIECE ZDROWOTNEJ PO UCHWALENIU NOWEJ USTAWY

- Opinie o opiece zdrowotnej w naszym kraju nie zmieniły się w ciągu ostatniego roku w sposób istotny: trzy piąte Polaków (60%) jest z niej niezadowolonych, a tylko jedna piąta (20%) wyraża zadowolenie. Pozostali mają odczucia ambiwaletne (17%) albo nie potrafią zająć stanowiska w tej sprawie (3%).
- W porównaniu z ubiegłorocznym pomiarem zmalała (o 5 punktów - do 52%) liczba osób uważających, że pogorszyła się ostatnio jakość opieki zdrowotnej, a wzrosła (o 6 punktów - do 37%) liczba tych, którzy są zdania, że nic się nie zmieniło. Nieco mniej pacjentów leczących się w ramach ubezpieczenia (17% wobec 20% w ubiegłym roku) miało kłopoty bądź trudności w uzyskaniu porady lub innych świadczeń medycznych.
- Opinie o funkcjonowaniu publicznej służby zdrowia są nieco gorsze niż przed rokiem: wzrosła liczba ocen negatywnych (o 4 punkty - do 67%), a nieznacznie spadła (o 2 punkty - do 26%) pozytywne.
- Propozycje dotyczące wprowadzenia niewielkich opłat za świadczenia są nieakceptowane społecznie i to jeszcze bardziej niż przed rokiem. Ogromna większość Polaków jest przeciwna opłatom za takie usługi, jak: porada lekarska czy wystawienie recepty (87%, wzrost o 3 punkty), badania laboratoryjne, zdjęcia rentgenowskie, usg itp. (86%, wzrost o 5 punktów), pobyt w szpitalu, np. opłata za wyżywienie (83%, wzrost o 4 punkty), wizyta u specjalisty (82%, wzrost o 2 punkty).
- Większość Polaków uważa, że środki antykoncepcyjne dla kobiet powinny być tylko częściowo płatne (32%) lub całkowicie bezpłatne (39%). Za pełną odpłatnością opowiada się jedynie 13% ankietowanych, a nieco większa grupa (16%) nie ma wyrobionej opinii w tej sprawie.
- Tylko co siódmy badany (14%, spadek o 5 punktów w stosunku do roku 2003) wolałby pokrywać koszty leczenia z własnej kieszeni, niż płacić obowiązkową składkę na ubezpieczenie zdrowotne (79%). Jedna trzecia respondentów (35%, spadek o 7 punktów) deklaruje gotowość opłacania dodatkowego dobrowolnego ubezpieczenia zdrowotnego, ale większość (56%, wzrost o 11 punktów) nie zdecydowałaby się na to.

Niezadowolenie z opieki zdrowotnej w naszym kraju jest od dawna powszechne. Nieudana reforma służby zdrowia, zapoczątkowana w 1999 roku, jeszcze je pogłębiła. Kolejne zmiany - likwidacja kas chorych i powstanie Narodowego Funduszu Zdrowia - nie spowodowały poprawy ocen. Opinia społeczna była stale informowana o kłopotach pacjentów, zadłużeniu szpitali, problemach płacowych i niedostatku środków finansowych w sferze opieki zdrowotnej, a także o problemach z kontraktowaniem świadczeń i obsadzie stanowisk kierowniczych w Funduszu. Większość Polaków uważała, że system opieki zdrowotnej w naszym kraju znajduje się w kryzysie¹.

Trzeba zaznaczyć, że chociaż nadal pojawiają się alarmujące doniesienia o wyczerpywaniu się limitów przyjęć pacjentów w poszczególnych placówkach, odkładaniu operacji, zaniechaniu świadczeń czy długim okresie oczekiwania, nasz sondaż² przeprowadzaliśmy w okresie względnego uspokojenia sytuacji - gdy uchwalono już nową ustawę o opiece zdrowotnej, a minister zdrowia zapowiedział stopniową poprawę i dołożenie starań, by pacjenci nie ucierpieli na kolejnych zmianach.

KORZYSTANIE ZE ŚWIADCZEŃ ZDROWOTNYCH

Na opinie dotyczące opieki zdrowotnej w naszym kraju i ocenę jej jakości, o co pytaliśmy ankietowanych, mogą wpływać przede wszystkim osobiste doświadczenia. Okazało się, że w ciągu sześciu miesięcy poprzedzających sondaż (od marca do początku września 2004 roku) zdecydowana większość ankietowanych (82%) korzystała ze świadczeń medycznych - ze względu na stan zdrowia własny lub dziecka.

---

¹ Zob. informację o wynikach zrealizowanego w 23 krajach sondażu na temat służby zdrowia, zamieszczoną w „Gazecie Wyborczej” 28 września 2004 roku.

² Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (172) przeprowadzono w dniach od 3 do 6 września 2004 roku na liczącej 969 osób reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

Badani korzystali ze świadczeń przede wszystkim w ramach ubezpieczenia zdrowotnego (ogółem 77%): głównie z porad lekarza ogólnego (67%; wielokrotnie - 50%), a także lekarza specjalisty (41%; wielokrotnie - 27%), badań diagnostycznych (33%) i stomatologa (25%).

W analizowanym okresie z usług prywatnych - odpłatnie - korzystała jedna trzecia ogółu ankietowanych (33%). Większość osób leczących się w placówkach prywatnych (84%, tj. 28% ogółu) korzystała także ze świadczeń w ramach ubezpieczenia. W tym czasie tylko 5% Polaków leczyło się wyłącznie prywatnie.

Trzeba dodać, że korzystanie z usług prywatnych często wiąże się z przeświadczeniem, że są one lepszej jakości niż te, które możemy uzyskać w ramach ubezpieczenia. Przekonanie to może leżeć u podłoża wyboru świadczeń prywatnych (jeśli kogoś na nie stać) i nie wynikać z własnych negatywnych doświadczeń. Należy jednak pamiętać, że z usług prywatnych niekiedy zmuszeni jesteśmy korzystać, np. wtedy, gdy nie możemy ich uzyskać w ramach ubezpieczenia.

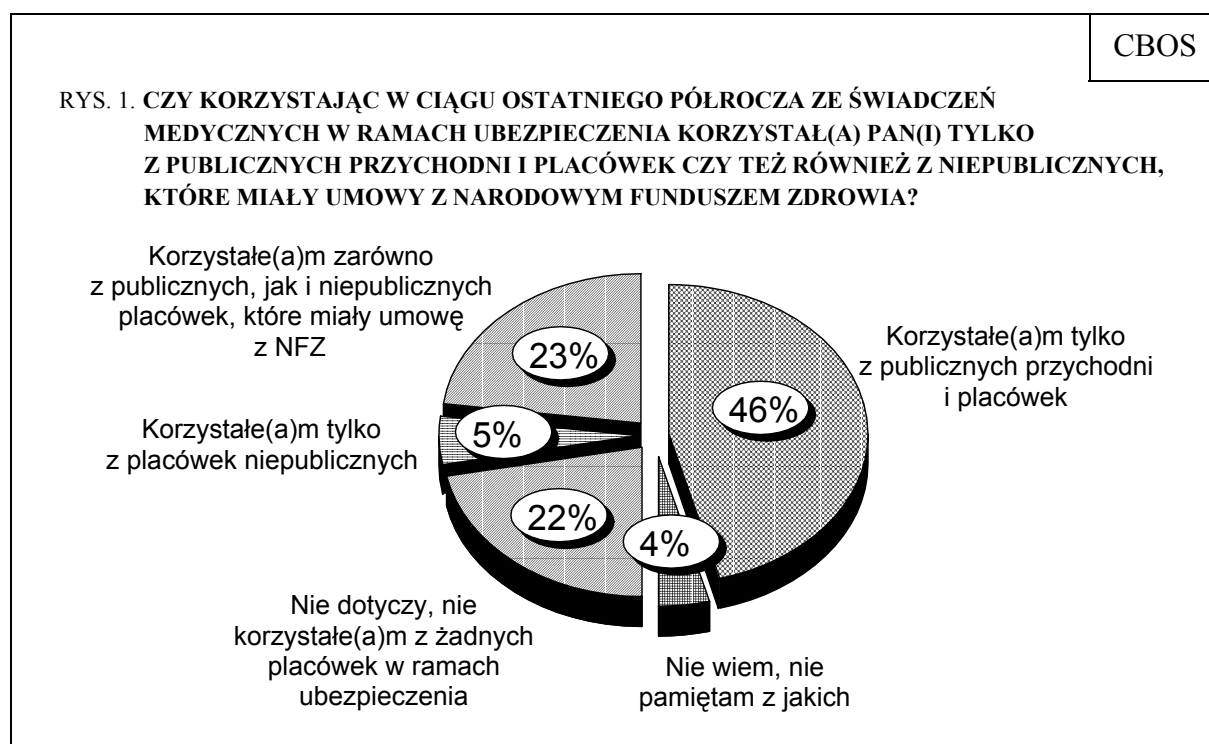
Porównanie wyników ostatniego sondażu z danymi z poprzednich lat wskazuje na nieznaczne tylko zmiany odsetków osób korzystających z usług prywatnych i w ramach ubezpieczenia.

Tabela 1

Korzystanie ze świadczeń zdrowotnych (w ramach ubezpieczenia i prywatnie) w ciągu sześciu miesięcy poprzedzających sondaż	IX 2002	XI 2003	IX 2004
	w procentach		
Niekorzystający z usług zdrowotnych	19	15	18
Korzystający z usług tylko w ramach ubezpieczenia	46	47	49
Korzystający z usług prywatnych i w ramach ubezpieczenia	28	32	28
Korzystający tylko z usług prywatnych	7	6	5

Im wyższy jest poziom wykształcenia ankietowanych i lepsza sytuacja materialna, tym większy ich odsetek deklaruje, że korzystał z usług prywatnych. Najwięcej osób płacących za leczenie z własnej kieszeni jest wśród przedstawicieli kadry kierowniczej i inteligencji oraz pracujących na własny rachunek poza rolnictwem.

W ostatnim półroczu Polacy nadal najczęściej korzystali tylko ze świadczeń oferowanych przez publiczne przychodnie i placówki (46%), ale blisko jedna czwarta (23%) leczyła się w ramach ubezpieczenia zarówno w zakładach publicznych, jak i niepublicznych, a co dwudziesty (5%) korzystał wyłącznie z usług placówek niepublicznych. Nieliczni pacjenci (4%) nie zwrócili uwagi na status placówki, z której usług korzystali - można przypuszczać, że były to raczej zakłady publiczne niż niepubliczne.

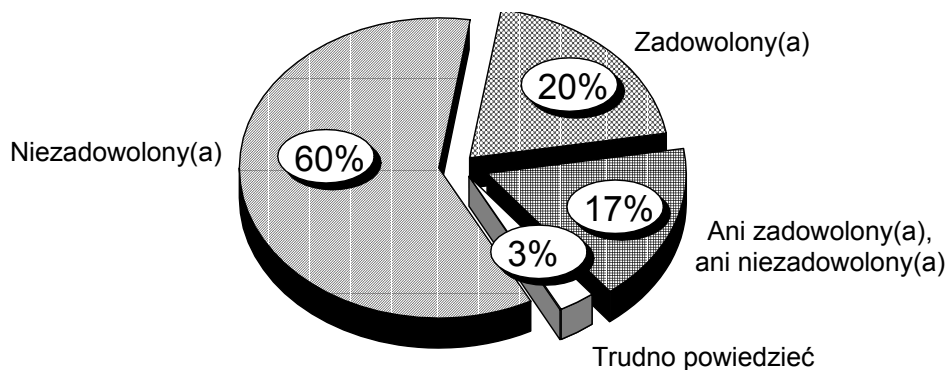

Zarówno z placówek publicznych, jak i niepublicznych częściej korzystali mieszkańcy miast, zwłaszcza dużych, a tylko z niepublicznych - najczęściej mieszkańcy małych miast (do 20 tys. ludności). Z niepublicznych placówek częściej korzystały osoby wykształcone i dobrze oceniające własną sytuację materialną.

NIEZADOWOLENIE Z OPIEKI ZDROWOTNEJ

Mimo wielu negatywnych zjawisk w naszym systemie opieki zdrowotnej, o których było głośno w mediach, opinie o opiece zdrowotnej nie zmieniły się w ciągu ostatniego roku w sposób znaczący.

RYS. 2. CZY, OGÓLNIIE RZECZ BIORĄC, JEST PAN(I) ZADOWOLONY(A) CZY TEŻ NIEZADOWOLONY(A) Z OPIEKI ZDROWOTNEJ W NASZYM KRAJU?

Podobnie jak jesienią 2003 roku, trzy piąte Polaków (60%) jest niezadowolonych z opieki zdrowotnej, a tylko jedna piąta (20%) wyraża zadowolenie. Pozostali mają odczucia ambiwalentne (17%) albo nie potrafią zająć stanowiska w tej sprawie (3%).

Tabela 2

Czy, ogólnie rzecz biorąc, jest Pan(i) zadowolony(a) czy też niezadowolony(a) z opieki zdrowotnej w naszym kraju?	Wskazania respondentów według terminów badań			
	IX 2002	XII 2002	XI 2003	IX 2004
	w procentach			
Zdecydowanie zadowolony(a)	2	3	3	2
Raczej zadowolony(a)	25	23	16	18
Ani zadowolony(a), ani niezadowolony(a)	24	23	20	17
Raczej niezadowolony(a)	27	29	29	28
Zdecydowanie niezadowolony(a)	19	18	29	32
Trudno powiedzieć	4	4	3	3

Im ankietowani są lepiej wykształceni, a także im większa jest miejscowość, w której mieszkają, tym częściej wyrażają niezadowolenie z opieki zdrowotnej, szczególnie w wielkich miastach. I odwrotnie - im niższe wykształcenie, mniejsza miejscowość, tym więcej jest osób zadowolonych, zwłaszcza na wsi (zob. tabele aneksowe). Najwięcej zadowolonych z opieki zdrowotnej jest wśród najstarszych respondentów, mających 65 lat i więcej, wśród rencistów i emerytów, a więc tych, którzy najczęściej korzystają ze świadczeń medycznych. Natomiast krytycznie nastawieni do istniejącej opieki zdrowotnej są najczęściej przedstawiciele kadry kierowniczej i inteligencji oraz pracujący na własny rachunek poza rolnictwem.

Analiza danych wskazuje, że korzystanie ze świadczeń medycznych w ramach ubezpieczenia w ciągu sześciu miesięcy poprzedzających sondaż nie wpływa istotnie na wyrażanie zadowolenia czy niezadowolenia z opieki medycznej. Natomiast korzystanie ze świadczeń, za które ankietowani płacili z własnej kieszeni, wiąże się z częstszym deklarowaniem niezadowolenia. Przepuszczalnie chodzi o takie świadczenia, które w zasadzie można uzyskać w ramach ubezpieczenia lub w publicznych zakładach opieki zdrowotnej.

Warto też zauważyć, że pacjenci, którzy korzystali w ramach ubezpieczenia tylko z usług placówek niepublicznych albo zarówno publicznych, jak i niepublicznych, częściej są niezadowoleni z opieki zdrowotnej w naszym kraju. Zadowolenie wyrażają częściej ci, którzy leczą się tylko w placówkach publicznych, co wynika, jak się wydaje, z odmiennego składu społecznego leczących się, a nie z różnic w poziomie czy jakości świadczeń. Decydują raczej odmienne potrzeby, oczekiwania i nastawienie wobec uzyskiwanych świadczeń, ale nie można wykluczyć, że w placówkach publicznych osoby starsze, emeryci czy renciści spotykają się ze zrozumieniem, co sprzyja większemu zadowoleniu.

W porównaniu z ubiegłorocznym pomiarem zmalała (o 5 punktów - do 52%) liczba Polaków uważających, że w ciągu ostatniego roku pogorszyła się jakość opieki zdrowotnej, a wzrosła (o 6 punktów - do 37%) liczba tych, którzy są zdania, że nic się nie zmieniło. Zmiany nastawienia wobec tego, co dzieje się w systemie opieki zdrowotnej, są więc niewielkie.

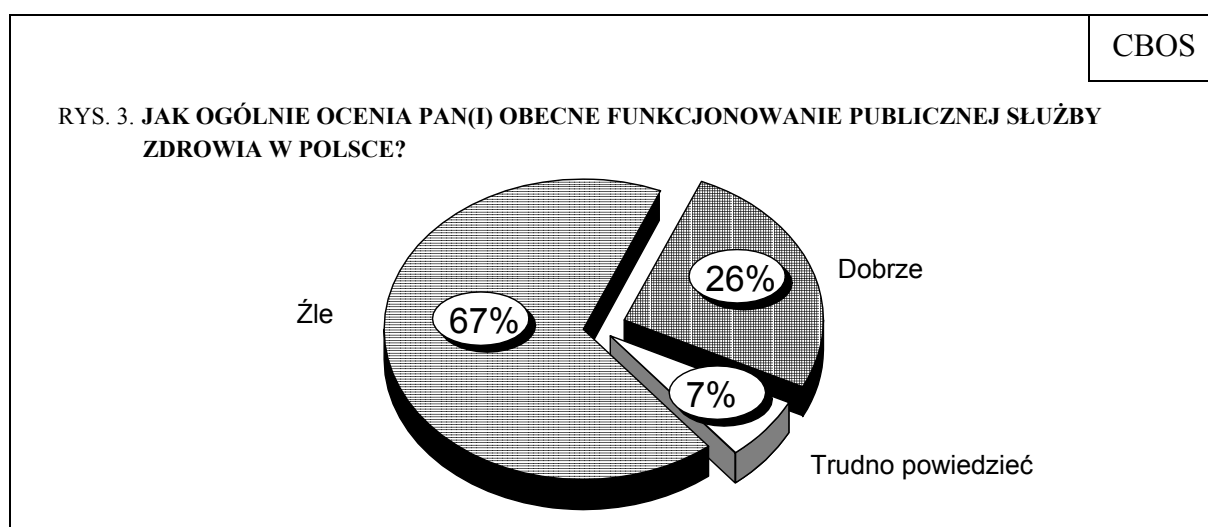
Tabela 3

Czy, Pana(i) zdaniem, jakość opieki zdrowotnej w naszym kraju w ciągu ostatniego roku:	Wskazania respondentów według terminów badań		
	XII 2002	XI 2003	IX 2004
	w procentach		
- zdecydowanie poprawiła się	0	0	0
- raczej poprawiła się	9	6	5
- nie zmieniła się, jest taka sama	45	31	37
- raczej pogorszyła się	28	34	31
- zdecydowanie pogorszyła się	11	23	21
Trudno powiedzieć	7	6	5

Opinie o pogorszeniu się jakości opieki zdrowotnej są powiązane przede wszystkim z wielkością miejsca zamieszkania badanych (w dużych miastach więcej jest osób uważających, że się ona pogorszyła) oraz oceną własnych warunków materialnych (im gorsza ocena, tym częstsze przekonanie, że jakość opieki zdrowotnej uległa pogorszeniu). Przeświadczenie takie jest również częstsze wśród tych, którzy korzystali ze świadczeń prywatnie, na własny koszt. O pogorszeniu się świadczonych usług mówili też częściej pacjenci, którzy w ramach ubezpieczenia leczyli się zarówno w placówkach publicznych, jak i niepublicznych - leczący się tylko w publicznych albo tylko w niepublicznych (ale w ramach ubezpieczenia) rzadziej skarżą się na pogorszenie jakości, a korzystający tylko z placówek publicznych częściej niż inni uważają, że nastąpiła poprawa jakości.

Można przypuszczać, że wyrażając zadowolenie lub niezadowolenie z opieki zdrowotnej i jej jakości ankietowani mieli na myśli przede wszystkim publiczną służbę zdrowia³ lub świadczenia sfery niepublicznej, ale dostępne w ramach powszechnego ubezpieczenia zdrowotnego (dla nielicznych także opłacane przez instytucję zatrudniającą). Niektórzy mogli jednak brać pod uwagę całość opieki zdrowotnej w Polsce, łącznie z rozwijającym się sektorem usług prywatnych, płatnych bezpośrednio przez pacjenta. Zadaliśmy wobec tego - tak samo jak w dotychczasowych sondażach - dodatkowe pytanie dotyczące tylko sektora publicznego.

³ Nadal posługujemy się tym określeniem, gdyż funkcjonuje ono w potocznym myśleniu. W rzeczywistości z chwilą wprowadzenia ubezpieczeń zdrowotnych „służba zdrowia” w dawnym znaczeniu przestała istnieć.

Opinie o funkcjonowaniu publicznej służby zdrowia są nieco gorsze niż przed rokiem: wzrosła liczba ocen negatywnych (o 4 punkty, do 67%), a nieznacznie spadła (o 2 punkty, do 26%) - pozytywnych.

Tabela 4

Jak ogólnie ocenia Pan(i) obecne funkcjonowanie publicznej* służby zdrowia w Polsce?	Wskazania respondentów według terminów badań									
	XI 1996	III 1998	VI 1999	I 2000	X 2000	XII 2000	I 2001	IX 2002	XI 2003	IX 2004
	w procentach									
Zdecydowanie dobrze	2	2	2	1	1	1	1	1	2	1
Raczej dobrze	26	39	24	15	24	17	23	34	26	25
Raczej źle	36	42	44	41	43	42	35	39	42	42
Zdecydowanie źle	31	10	22	38	23	34	37	17	21	25
Trudno powiedzieć	5	7	8	5	9	6	5	8	9	7

* W latach 1996 i 1998 pytanie brzmiało: „Jak Pan(i) ogólnie ocenia funkcjonowanie państwowej służby zdrowia w Polsce?”

Oceny funkcjonowania publicznej służby zdrowia niewiele odbiegają od opinii dotyczących opieki zdrowotnej w naszym kraju. Występujące różnice (więcej zarówno pozytywnych, jak i negatywnych ocen funkcjonowania publicznej służby zdrowia) wynikają przede wszystkim z innej konstrukcji możliwych odpowiedzi na pytanie, niedopuszczającej w tym przypadku opinii ambiwalentnych, pośrednich.

Krytycyzm w ocenie publicznej służby zdrowia występuje najczęściej wśród mieszkańców dużych miast, ludzi wykształconych, ale zarazem także wśród tych, którzy źle oceniają warunki materialne własnego gospodarstwa domowego (zob. tabele aneksowe). Najwięcej negatywnych ocen wystawiają przedstawiciele kadry kierowniczej i inteligencji, pracownicy umysłowi niższego szczebla oraz pracujący na własny rachunek poza rolnictwem. Bardziej krytyczni niż inni są też badani prywatnie korzystający ze świadczeń medycznych.

Pozytywne opinie o publicznej służbie zdrowia najczęściej wyrażają mieszkańcy wsi i miast do 100 tys. ludności, osoby z wykształceniem podstawowym, respondenci najstarsi (mający 65 lat i więcej), emeryci i renciści. Jednak we wszystkich kategoriach badanych zdecydowanie przeważają opinie negatywne. Warto dodać, że dobre oceny częstsze są też wśród pacjentów leczących się tylko w publicznych zakładach opieki zdrowotnej.

TRUDNOŚCI W UZYSKANIU ŚWIADCZEŃ W RAMACH UBEZPIECZENIA ZDROWOTNEGO

Nieco mniej pacjentów niż przed rokiem (17% wobec 20% poprzednio) deklaruje, że miało kłopoty lub trudności w uzyskaniu porady i pomocy lekarskiej bądź innych świadczeń medycznych w ramach ubezpieczenia.

Tabela 5

Czy korzystając w tym okresie (w ciągu ostatniego półrocza) ze służby zdrowia w ramach ubezpieczenia miał(a) Pan(i) jakieś trudności lub kłopoty w uzyskaniu porady i pomocy lekarskiej albo innych świadczeń medycznych?	Osoby korzystające ze świadczeń w ramach ubezpieczenia w ciągu sześciu miesięcy poprzedzających sondaż		Ogół respondentów	
	XI 2003 (N=865)	IX 2004 (N=789)	XI 2003	IX 2004
	w procentach			
Tak	20	17	16	14
Nie	78	82	82	85
Trudno powiedzieć	2	1	2	1

Im ankietowani są lepiej wykształceni, tym częściej twierdzą, że mieli kłopoty lub trudności w uzyskaniu pomocy lekarskiej - od 10% wskazań wśród osób z wykształceniem podstawowym do 27% z wyższym. Na trudności w tym zakresie częściej niż inni wskazywali też mieszkańcy największych miast, liczących powyżej 500 tys. ludności (28%). Najczęściej skarżyli się przedstawiciele kadry kierowniczej i inteligencji (33%).

Trudności i kłopoty, jakich doświadczali pacjenci, to najczęściej bardzo długi czas oczekiwania na wizytę, odległe terminy. Często wymieniano również problemy z uzyskaniem skierowania do specjalisty, mówiono też o odmowach skierowania na badania specjalistyczne, diagnostyczne.

Wielu pacjentów skarżyło się na niewłaściwe, złe traktowanie przez lekarzy, a ponadto na długie kolejki i trudności z uzyskaniem porady lekarza pierwszego kontaktu oraz stomatologa.

Tabela 6

Na czym polegały trudności lub kłopoty w uzyskaniu porady i pomocy lekarskiej albo innych świadczeń medycznych?	Osoby, które w ciągu sześciu miesięcy poprzedzających sondaż miały kłopoty lub trudności w korzystaniu ze świadczeń w ramach ubezpieczenia (N=137)	Ogół respondentów (N=968)
w procentach		
PROBLEMY Z UZYSKANIEM PORADY, USŁUGI:		
- odległe terminy przyjęć, długi okres oczekiwania	23	3,3
- niemożność uzyskania porady specjalisty z powodu kolejek lub braku specjalisty	17	2,5
- trudności związane z uzyskaniem skierowania do specjalisty; odmowa skierowania	14	2,0
- lekceważenie, złe traktowanie pacjentów ; niechęć, opieszałość, niegrzeczność i inne	11	1,5
- długie kolejki - do lekarza ogólnego lub bez wskazania do kogo	8	1,2
- brak lekarza - ogólnie lub z powodu urlopu, choroby; brak zastępstwa	8	1,1
- odmowa przyjęcia lub wykonania usługi ze względu na wyczerpany limit i brak pieniędzy	6	0,8
- trudności z dostaniem się do dentysty , ortodonty itp.	5	0,7
- odmowa przyjazdu pogotowia albo nieudzielenie pomocy czy niezabranie do szpitala; długie oczekiwanie	5	0,7
- trudności o charakterze biurokratycznym	4	0,6
- trudności związane z wykonaniem badań analitycznych, laboratoryjnych i innych	3	0,5
- odmowa skierowania na badania specjalistyczne, diagnostyczne	3	0,4
- trudności z dostaniem się do okulisty	2	0,3
- kłopoty z przyjęciem do szpitala , odmowa	1	0,2
- długi okres oczekiwania na zabieg, operację	1	0,2
KOSZTY DODATKOWE:		
- ponoszenie kosztów usług prywatnych , konieczność korzystania z usług prywatnych ze względu na trudności (brak miejsc, długie oczekiwanie i inne)	5	0,7
- ponoszenie opłat za usługi i środki medyczne w placówkach publicznych - dopłaty za usługi, płacenie za poradę specjalisty i inne	5	0,7
INNE:		
- złe diagnozy i leczenie - ogólnie lub przez lekarzy pierwszego kontaktu (zamiast świadczeń specjalisty)	7	0,9
- inne trudności i kłopoty oraz utrudnienia w dostępie do świadczeń	8	1,1
Procenty nie sumują się do 100, ponieważ badani mogli wymienić więcej niż jedną trudność		

Na odmowę świadczenia ze względu na wyczerpanie limitu i brak pieniędzy wskazywał co siedemnasty pacjent, a co dwudziesty nie uzyskał oczekiwanej pomocy pogotowia; nieco mniej osób napotykało różne trudności o charakterze biurokratycznym. Występowały też kłopoty z przyjęciem do szpitala i przeprowadzeniem zabiegu czy operacji.

Co dziesiąty pacjent mówił o konieczności dodatkowych opłat w placówkach publicznych lub ponoszeniu kosztów usług prywatnych. Dość częste były też skargi na złe diagnozy i leczenie, na ogół związane z utrudnieniami w dostępie do leczenia specjalistycznego.

Porównanie trudności, jakie napotkali pacjenci w roku bieżącym i ubiegłym, na ogół wskazuje na równie częste lub nieco rzadsze występowanie wielu z nich, ale trzeba zaznaczyć, że niektóre problemy wymieniano jednak częściej niż poprzednio. Należy do nich przede wszystkim długi okres oczekiwania na wizytę czy uzyskanie innego świadczenia. Więcej osób wskazywało też na kłopoty związane z pogotowiem. Równie częste jak w ubiegłym roku były skargi na złe traktowanie, złe diagnozy, limity przyjęć, ponoszenie dodatkowych kosztów w placówkach publicznych lub kosztów usług prywatnych oraz niemożność uzyskania porady specjalisty z powodu kolejek bądź braku specjalisty. Natomiast pozostałe problemy i trudności występowały rzadziej niż przed rokiem⁴.

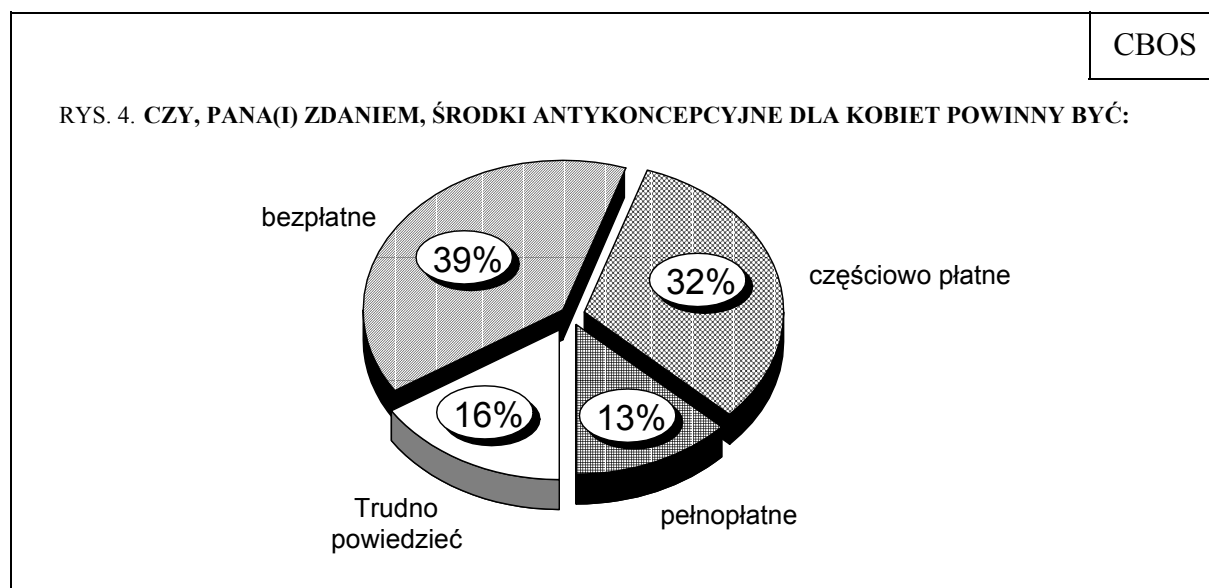
OPINIE O PROPOZYCJACH ZMIAN W OPIECE ZDROWOTNEJ I UBEZPIECZENIU

Większość Polaków uważa - wbrew opinii parlamentu wyrażonej w nowej ustawie zdrowotnej, odrzucającej propozycje zmian - że środki antykoncepcyjne dla kobiet powinny być całkowicie bezpłatne (39%) lub tylko częściowo płatne (32%). Za odpłatnością opowiada się jedynie 13% badanych, a nieco większa liczebnie grupa (16%) nie ma wykrystalizowanej opinii w tej sprawie. W porównaniu z wynikami sondażu na ten temat przeprowadzonego przed dwoma laty wzrósł (o 4 punkty) odsetek uważających, że środki antykoncepcyjne

---

⁴ Por. komunikat CBOS „Opinie o opiece zdrowotnej”, styczeń 2004 (oprac. W. Derezyński).

powinny być bezpłatne, ale nieznacznie zwiększyła się też (o 2 punkty) grupa opowiadających się za pełną odpłatnością⁵.

Polacy są zdecydowanie przeciwni wprowadzaniu nawet niewielkich opłat za porady lekarskie i wystawianie recept (87%), pobyt w szpitalu (83%), wizyty u specjalistów (82%), a także za badania laboratoryjne bądź zdjęcia rentgenowskie i inne (86%). Można powiedzieć, że niechęć do dodatkowych opłat wzrasta, na co wskazuje porównanie tegorocznych danych z wynikami sprzed dwóch lat.

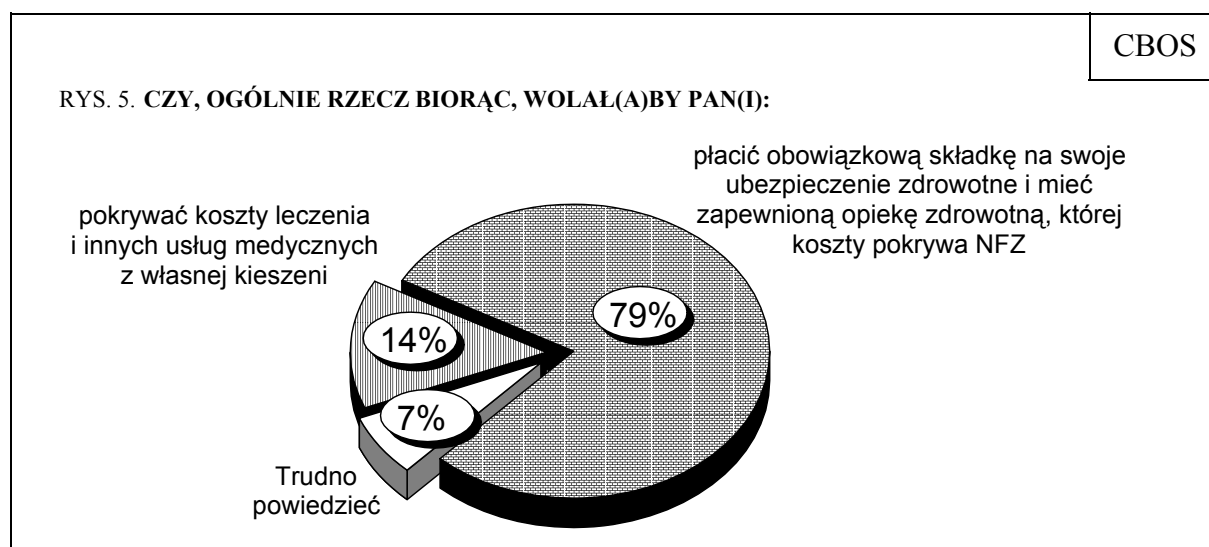
Tabela 7

Czy zgadza się Pan(i) czy też nie zgadza ze stwierdzeniem, że - aby każdemu obywatelowi w naszym kraju zapewnić właściwą opiekę zdrowotną - należy:	Tak		Nie		Trudno powiedzieć	
	XI 2003	IX 2004	XI 2003	IX 2004	XI 2003	IX 2004
	w procentach					
- wprowadzić niewielkie opłaty za usługi medyczne, takie jak: porada lekarska, wystawienie recepty, zabiegi i inne	11	11	84	87	5	3
- wprowadzić niewielkie opłaty za pobyt w szpitalu, np. za wyżywienie	16	13	79	83	5	3
- wprowadzić niewielkie opłaty za wizyty u specjalistów	15	15	80	82	5	3
- wprowadzić niewielkie opłaty za badania laboratoryjne, zdjęcia rentgenowskie, usg itp.	14	12	81	86	5	2

⁵ Zob. komunikat CBOS „Odpłatność za środki antykoncepcyjne”, maj 2002 (oprac. W. Derczyński).

Ewentualne wprowadzenie opłat ankietowani popierają tym częściej, im wyższy jest poziom ich wykształcenia, a także im lepiej oceniają własne warunki materialne.

Mając do wyboru pokrywanie kosztów leczenia z własnej kieszeni bądź opłacanie obowiązkowej składki na ubezpieczenie zdrowotne ankietowani w zdecydowanej większości (79%) twierdzą, że woleliby mieć zapewnioną opiekę zdrowotną, której koszty pokrywa Narodowy Fundusz Zdrowia. Stosunkowo mało respondentów (14%) wolałoby samemu pokrywać koszty leczenia.

Dodajmy, że w ostatnich latach zmalała liczba chętnych do pokrywania kosztów usług medycznych z własnej kieszeni.

Tabela 8

Czy, ogólnie rzecz biorąc, wolał(a)by Pan(i):	Wskazania respondentów według terminów badań	
	I 2003	IX 2004
	w procentach	
- płacić obowiązkową składkę na swoje ubezpieczenie zdrowotne i mieć zapewnioną opiekę zdrowotną, której koszty pokrywa NFZ*	73	79
- pokrywać koszty leczenia i innych usług medycznych z własnej kieszeni	19	14
Trudno powiedzieć	8	7

* W styczniu 2003 roku zdanie kończyło się sformułowaniem „koszty pokrywa kasa chorych”

Podobnie jak w przypadku dodatkowych opłat, opinie na ten temat powiązane są z poziomem wykształcenia badanych i ich zamożnością - im lepiej są oni wykształceni i lepiej oceniają własne warunki materialne, tym częściej woleliby płacić za leczenie bezpośrednio z własnej kieszeni.

Tylko nieco ponad jedna trzecia badanych (35%) gotowa byłaby dodatkowo dobrowolnie ubezpieczyć się, aby w razie potrzeby mieć zagwarantowane nieodpłatne leczenie na wyższym poziomie lub w przypadkach nieobjętych obowiązkowym ubezpieczeniem zdrowotnym. W porównaniu z rokiem 2000 zmalał (o 7 punktów) odsetek osób skłonnych wykupić dodatkowe ubezpieczenie.

Tabela 9

Powszechne ubezpieczenie zdrowotne nie obejmuje wszystkich świadczeń zdrowotnych. Czy zdecydował(a)by się Pan(i) na opłacanie dodatkowego dobrowolnego ubezpieczenia , aby mieć zagwarantowane w razie potrzeby nieodpłatne leczenie na wyższym poziomie oraz w takich przypadkach, których nie obejmuje obowiązkowe ubezpieczenie zdrowotne?	Wskazania respondentów według terminów badań	
	I 2000	IX 2004
	w procentach	
Zdecydowanie tak	17	11
Raczej tak	25	24
Tak	42	35
Raczej nie	25	25
Zdecydowanie nie	20	31
Nie	45	56
Trudno powiedzieć	13	9

Opinie na ten temat wyraźnie powiązane są nie tylko z wykształceniem i oceną własnych warunków materialnych, ale także z deklarowanymi poglądami politycznymi: lewicowość częściej współwystępuje z gotowością do dodatkowego ubezpieczenia się, podczas gdy prawicowość - z odrzuceniem takiego rozwiązania (zob. tabele aneksowe).

Mimo wielu problemów nękających opiekę zdrowotną w naszym kraju zadowolenie z niej nie zmniejszyło się w ciągu ostatniego roku. Mniej niż przed rokiem jest opinii, że jakość jej się pogorszyła, nieco mniej pacjentów twierdzi, że miało trudności w uzyskaniu świadczeń. Jednak funkcjonowanie placówek publicznych jest trochę częściej niż w ubiegłym roku oceniane negatywnie.

Niechęć do ewentualnego wprowadzenia niewielkich opłat za różnego rodzaju świadczenia jest obecnie prawie powszechna. Mniej osób niż przed kilkoma laty deklaruje również, że wolałoby z własnej kieszeni pokrywać koszty leczenia niż płacić składkę na obowiązkowe ubezpieczenie. Mniej jest też chętnych na opłacanie dodatkowego dobrowolnego ubezpieczenia zdrowotnego.

Opracował
Włodzimierz DERCZYŃSKI

A N E K S

Tabela 1. Czy korzystając w ciągu ostatniego półrocza ze świadczeń medycznych w ramach ubezpieczenia korzystał(a) Pan(i) tylko z publicznych przychodni i placówek czy też również z niepublicznych, które miały umowy z Narodowym Funduszem Zdrowia? 1 - Nie wiem, nie pamiętam z jakich; 2 - Korzystał(a)m tylko z publicznych przychodni i placówek; 3 - Korzystał(a)m zarówno z publicznych, jak i niepublicznych placówek, które miały umowy z NFZ; 4 - Korzystał(a)m tylko z placówek niepublicznych; 5 - Nie dotyczy, nie korzystał(a)em z żadnych placówek w ramach ubezpieczenia (%)

	1	2	3	4	9	Liczba osób
Ogółem	4	46	23	5	22	969
Płeć						
Mężczyźni	5	41	20	5	29	461
Kobiety	4	50	26	5	15	508
Wiek						
18-24 lat	2	40	19	2	37	146
25-34	8	35	27	6	24	174
35-44	2	37	39	2	19	163
45-54	4	51	17	9	20	197
55-64	4	56	17	5	18	113
65 lat i więcej	6	56	18	5	14	176
Miejsce zamieszkania						
Wieś	7	48	17	3	26	357
Miasto do 20 tys.	2	44	20	11	23	121
20-100 tys.	4	44	26	5	22	187
101-500 tys.	4	46	31	5	15	187
501 tys. i więcej mieszk.	2	45	28	6	19	117
Wykształcenie						
Podstawowe	5	53	13	5	23	278
Zasadnicze zawodowe	5	50	19	4	22	247
Średnie	4	42	28	5	22	338
Wyższe	3	29	43	8	16	106
Grupa społ.-zaw. pracujący						
Kadra kier., inteligencja	3	30	45	10	12	64
Prac. umysł. niż. szczebla	4	30	34	7	25	71
Pracownicy fiz.- umysł.	7	47	21	6	18	95
Robotnicy wykwalifikowani	5	42	26	4	24	81
Robotnicy niewykwalifik.	3	45	18	10	25	39
Rolnicy	4	44	14	5	33	51
Pracujący na własny rach.	9	25	29	11	26	37
Bierni zawodowo						
Renciści	5	61	17	3	14	106
Emeryci	5	57	20	5	13	193
Uczniowie i studenci	0	40	24	3	33	71
Bezrobotni	2	51	16	2	29	113
Gospodynie domowe i inni	8	32	26	2	31	47
Pracuje w:						
inst. państw., publicznej	5	34	36	6	19	137
spółce właścicieli						
prywatnych i państwa	3	43	23	10	22	73
sekt. pryw. poza rolnict.	7	36	28	8	22	180
prywatnym gosp. rolnym	4	48	12	5	32	57
Dochody na jedną osobę						
Do 300 zł	4	64	15	1	16	131
301-500	4	52	20	4	21	187
501-900	6	47	25	5	17	219
901-1200	7	48	27	3	16	79
Powyżej 1200 zł	2	33	34	8	23	73
Ocena własnych war. mater.						
Złe	5	52	17	4	23	267
Średnie	5	47	24	5	19	455
Dobre	3	37	28	7	26	248
Udział w prakt. religijnych						
Kilka razy w tygodniu	3	44	30	5	18	56
Raz w tygodniu	5	47	22	7	19	490
1-2 razy w miesiącu	5	53	22	2	18	139
Kilka razy w roku	3	44	21	4	27	179
W ogóle nie uczestniczy	4	35	27	2	32	106
Poglądy polityczne						
Lewica	2	48	28	3	19	173
Centrum	6	45	23	6	21	285
Prawica	5	39	26	8	22	222
Trudno powiedzieć	5	50	17	4	24	289

Tabela 2. Czy, ogólnie rzecz biorąc, jest Pan(i) zadowolony(a) czy też niezadowolony(a) z opieki zdrowotnej w naszym kraju? 1 - Zadowolony(a); 2 - Ani zadowolony(a), ani niezadowolony(a); 3 - Niezadowolony(a)
(%)

	1	2	3	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	20	17	60	3	969
Płeć					
Mężczyźni	18	16	63	4	461
Kobiety	22	18	58	2	508
Wiek					
18-24 lat	23	11	63	3	146
25-34	13	21	64	2	174
35-44	17	15	65	3	163
45-54	15	20	61	3	197
55-64	17	19	61	3	113
65 lat i więcej	35	14	48	3	176
Miejsce zamieszkania					
Wieś	25	17	55	3	357
Miasto do 20 tys.	16	21	61	2	121
20-100 tys.	21	15	62	3	187
101-500 tys.	18	18	61	3	187
501 tys.i więcej mieszk.	11	12	72	4	117
Wykształcenie					
Podstawowe	27	18	53	2	278
Zasadnicze zawodowe	18	18	60	5	247
Średnie	18	16	64	3	338
Wyższe	14	13	71	1	106
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	11	10	80	0	64
Prac.umysł.niż.szczębła	12	18	67	3	71
Pracownicy fiz.- umysł.	21	14	62	2	95
Robotnicy wykwalifikowani	16	16	65	4	81
Robotnicy niewykwalifik.	10	16	72	2	39
Rolnicy	22	27	44	7	51
Pracujący na własny rach.	7	16	78	0	37
Bierni zawodowo					
Renciści	33	14	51	2	106
Emeryci	29	16	52	4	193
Uczniowie i studenci	18	13	67	1	71
Bezrobotni	15	21	61	3	113
Gospodynie domowe i inni	19	26	50	5	47
Pracuje w:					
inst. państw., publicznej	9	15	74	2	137
spółce właścicieli					
prywatnych i państwa	14	21	65	0	73
sekt. pryw. poza rolnict.	18	12	67	3	180
prywatnym gosp. rolnym	20	24	48	8	57
Dochody na jedną osobę					
Do 300 zł	19	20	57	4	131
301-500	19	17	61	3	187
501-900	21	20	57	2	219
901-1200	19	12	66	2	79
Powyżej 1200 zł	19	13	67	1	73
Ocena własnych war. mater.					
Złe	15	15	67	4	267
Średnie	21	18	57	3	455
Dobre	24	15	59	1	248
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	38	12	44	6	56
Raz w tygodniu	23	18	58	2	490
1-2 razy w miesiącu	18	19	61	2	139
Kilka razy w roku	17	18	60	5	179
W ogóle nie uczestniczy	7	9	81	3	106
Poglądy polityczne					
Lewica	20	14	63	3	173
Centrum	17	17	65	1	285
Prawica	20	16	61	3	222
Trudno powiedzieć	23	18	54	5	289

Tabela 3. Czy, Pana(i) zdaniem, jakość opieki zdrowotnej w naszym kraju w ciągu ostatniego roku: 1 - poprawiła się; 2 - nie zmieniła się, jest taka sama; 3 - pogorszyła się

(%)

	1	3	4	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	5	37	52	5	969
Płeć					
Mężczyźni	5	37	52	6	461
Kobiety	5	38	53	5	508
Wiek					
18-24 lat	11	34	50	5	146
25-34	4	37	54	5	174
35-44	2	39	54	4	163
45-54	3	32	59	6	197
55-64	7	37	51	5	113
65 lat i więcej	6	43	44	7	176
Miejsce zamieszkania					
Wieś	4	41	47	7	357
Miasto do 20 tys.	7	35	54	5	121
20-100 tys.	8	43	45	4	187
101-500 tys.	4	32	60	4	187
501 tys.i więcej mieszk.	3	27	66	5	117
Wykształcenie					
Podstawowe	5	41	47	8	278
Zasadnicze zawodowe	4	38	52	7	247
Średnie	7	36	54	3	338
Wyższe	5	29	63	3	106
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	6	29	63	2	64
Prac.umysł.niż.szczebla	5	43	49	3	71
Pracownicy fiz.- umysł.	7	29	61	3	95
Robotnicy wykwalifikowani	0	35	57	8	81
Robotnicy niewykwalifik.	6	41	46	7	39
Rolnicy	6	42	46	6	51
Pracujący na własny rach.	2	47	51	0	37
Bierni zawodowo					
Renciści	6	40	50	5	106
Emeryci	6	39	48	7	193
Uczniowie i studenci	11	35	48	6	71
Bezrobotni	3	34	56	7	113
Gospodynie domowe i inni	4	41	49	7	47
Pracuje w:					
inst. państw., publicznej	5	35	56	4	137
spółce właścicieli					
prywatnych i państwa	0	34	63	2	73
sekt. pryw. poza rolnict.	6	35	54	5	180
prywatnym gosp. rolnym	5	45	44	6	57
Dochody na jedną osobę					
Do 300 zł	3	31	60	7	131
301-500	6	35	55	5	187
501-900	7	45	46	2	219
901-1200	4	32	62	2	79
Powyżej 1200 zł	5	32	61	1	73
Ocena własnych war. mater.					
Złe	4	28	61	7	267
Średnie	4	41	50	5	455
Dobre	8	40	47	5	248
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	9	47	38	6	56
Raz w tygodniu	5	39	50	6	490
1-2 razy w miesiącu	6	33	57	4	139
Kilka razy w roku	6	34	56	4	179
W ogóle nie uczestniczy	4	32	58	6	106
Poglądy polityczne					
Lewica	8	39	50	3	173
Centrum	2	38	59	1	285
Prawica	7	32	58	4	222
Trudno powiedzieć	5	39	42	13	289

Tabela 4. Jak ogólnie ocenia Pan(i) obecne funkcjonowanie publicznej służby zdrowia w Polsce?

(%)

	Dobrze	Źle	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	26	67	7	967
Płeć				
Mężczyźni	22	70	8	461
Kobiety	28	65	7	507
Wiek				
18-24 lat	25	65	9	144
25-34	22	73	5	174
35-44	18	78	5	163
45-54	25	70	6	197
55-64	25	64	10	113
65 lat i więcej	37	53	10	176
Miejsce zamieszkania				
Wieś	29	61	11	355
Miasto do 20 tys.	26	67	7	121
20-100 tys.	32	64	4	187
101-500 tys.	20	75	5	187
501 tys. i więcej mieszk.	12	81	7	117
Wykształcenie				
Podstawowe	34	56	10	277
Zasadnicze zawodowe	25	65	10	247
Średnie	23	73	4	337
Wyższe	13	84	3	106
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	11	87	2	64
Prac. umysł. niż. szczebla	16	82	2	71
Pracownicy fiz.- umysł.	24	70	6	95
Robotnicy wykwalifikowani	19	72	9	81
Robotnicy niewykwalifik.	33	57	9	39
Rolnicy	35	58	7	51
Pracujący na własny rach.	14	80	5	37
Bierni zawodowo				
Renciści	39	50	11	106
Emeryci	32	59	9	193
Uczniowie i studenci	23	73	4	70
Bezrobotni	21	74	5	113
Gospodynie domowe i inni	21	64	15	47
Pracuje w:				
inst. państw., publicznej	18	77	5	137
spółce właścicieli				
prywatnych i państwa	14	79	7	73
sekt. pryw. poza rolnict.	23	73	3	179
prywatnym gosp. rolnym	33	55	12	57
Dochody na jedną osobę				
Do 300 zł	33	62	6	131
301-500	24	71	5	187
501-900	29	64	7	219
901-1200	25	73	3	79
Powyżej 1200 zł	16	82	2	73
Ocena własnych war. mater.				
Źłe	18	73	10	266
Średnie	28	64	8	455
Dobre	30	67	4	247
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	43	52	5	56
Raz w tygodniu	26	66	8	490
1-2 razy w miesiącu	27	64	9	137
Kilka razy w roku	23	72	5	179
W ogóle nie uczestniczy	16	80	4	106
Poglądy polityczne				
Lewica	29	68	4	173
Centrum	25	72	3	283
Prawica	19	75	6	222
Trudno powiedzieć	29	56	14	289

Tabela 5. Czy korzystając w tym okresie (w ciągu ostatniego półrocza) ze służby zdrowia w ramach ubezpieczenia miał(a) Pan(i) jakieś trudności lub kłopoty w uzyskaniu porady i pomocy lekarskiej albo innych świadczeń medycznych?

(%)

	Tak	Nie	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	17	82	1	789
Płeć				
Mężczyźni	14	85	1	348
Kobiety	20	79	1	441
Wiek				
18-24 lat	22	77	1	106
25-34	23	76	1	139
35-44	23	76	1	139
45-54	16	84	0	158
55-64	10	89	1	92
65 lat i więcej	10	88	2	155
Miejsce zamieszkania				
Wieś	14	86	1	278
Miasto do 20 tys.	16	81	2	97
20-100 tys.	16	83	1	151
101-500 tys.	19	81	0	167
501 tys.i więcej mieszk.	28	70	2	96
Wykształcenie				
Podstawowe	10	89	2	225
Zasadnicze zawodowe	15	85	0	197
Średnie	23	77	1	275
Wyższe	27	72	1	91
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier.,inteligencja	33	67	0	58
Prac.umysł.niż.szczebła	15	85	0	56
Pracownicy fiz.- umysł.	18	82	0	79
Robotnicy wykwalifikowani	14	86	0	63
Robotnicy niewykwalifik.	16	84	0	30
Rolnicy	15	82	4	35
Pracujący na własny rach.	17	79	3	27
Bierni zawodowo				
Renciści	14	85	1	93
Emeryci	11	87	2	170
Uczniowie i studenci	24	76	0	54
Bezrobotni	23	76	1	90
Gospodynie domowe i inni	20	80	0	35
Pracuje w:				
inst. państw., publicznej	24	76	0	117
spółce właścicieli				
prywatnych i państwa	18	82	0	56
sekt. pryw. poza rolnict.	18	81	1	142
prywatnym gosp. rolnym	15	81	3	39
Dochody na jedną osobę				
Do 300 zł	21	78	1	114
301-500	18	81	1	151
501-900	19	81	0	187
901-1200	16	84	0	70
Powyżej 1200 zł	25	75	0	58
Ocena własnych war. mater.				
Złe	22	76	2	213
Średnie	16	83	1	377
Dobre	15	84	1	199
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	8	91	2	46
Raz w tygodniu	16	83	0	410
1-2 razy w miesiącu	22	76	2	120
Kilka razy w roku	17	82	1	137
W ogóle nie uczestniczy	23	74	3	76
Poglądy polityczne				
Lewica	16	84	0	147
Centrum	22	78	1	237
Prawica	15	84	1	180
Trudno powiedzieć	16	83	2	224

Tabela 6. Czy, ogólnie rzecz biorąc, wolał(a)by Pan(i): 1 - pokrywać koszty leczenia i innych usług medycznych z własnej kieszeni; 2 - płacić obowiązkową składkę na swoje ubezpieczenie zdrowotne i mieć zapewnioną opiekę zdrowotną, której koszty pokrywa NFZ (%)

	1	2	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	14	79	7	968
Płeć				
Mężczyźni	14	79	7	461
Kobiety	14	79	7	507
Wiek				
18-24 lat	14	84	3	146
25-34	19	76	6	174
35-44	21	72	7	163
45-54	15	79	6	196
55-64	8	86	7	113
65 lat i więcej	7	79	14	176
Miejsce zamieszkania				
Wieś	10	83	7	357
Miasto do 20 tys.	10	84	6	120
20-100 tys.	14	83	3	187
101-500 tys.	23	66	10	187
501 tys.i więcej mieszk.	18	74	8	117
Wykształcenie				
Podstawowe	7	82	10	278
Zasadnicze zawodowe	9	86	6	246
Średnie	19	75	6	338
Wyższe	29	65	6	106
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier.,inteligencja	43	54	3	64
Prac.umysł.niż.szczegła	30	62	8	71
Pracownicy fiz.- umysł.	15	80	5	95
Robotnicy wykwalifikowani	9	84	6	81
Robotnicy niewykwalifik.	10	80	10	39
Rolnicy	4	91	6	51
Pracujący na własny rach.	26	60	14	37
Bierni zawodowo				
Renciści	9	82	9	106
Emeryci	8	82	10	193
Uczniowie i studenci	19	80	1	71
Bezrobotni	8	89	3	113
Gospodynie domowe i inni	15	76	8	47
Pracuje w:				
inst. państw., publicznej	29	65	6	137
spółce właścicieli				
prywatnych i państwa	19	69	12	73
sekt. pryw. poza rolnict.	18	77	5	180
prywatnym gosp. rolnym	7	87	7	57
Dochody na jedną osobę				
Do 300 zł	10	85	5	131
301-500	11	86	4	186
501-900	12	80	9	219
901-1200	19	75	6	79
Powyżej 1200 zł	36	57	7	73
Ocena własnych war. mater.				
Złe	8	84	9	266
Średnie	16	77	7	455
Dobre	19	75	5	248
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	10	84	6	56
Raz w tygodniu	15	79	6	489
1-2 razy w miesiącu	10	83	7	139
Kilka razy w roku	15	78	7	179
W ogóle nie uczestniczy	19	72	9	106
Poglądy polityczne				
Lewica	16	81	3	173
Centrum	14	81	6	285
Prawica	18	77	5	222
Trudno powiedzieć	11	76	13	288

Tabela 7. Powszechne ubezpieczenie zdrowotne nie obejmuje wszystkich świadczeń zdrowotnych. Czy zdecydował(a)by się Pan(i) na opłacanie **dotatkowego dobrowolnego ubezpieczenia**, aby mieć zagwarantowane w razie potrzeby nieodpłatne leczenie na wyższym poziomie oraz w takich przypadkach, których nie obejmuje obowiązkowe ubezpieczenie powszechne?

(%)

	Tak	Nie	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	35	56	9	969
Płeć				
Mężczyźni	40	52	8	461
Kobiety	31	59	10	508
Wiek				
18-24 lat	57	37	7	146
25-34	50	43	7	174
35-44	40	50	10	163
45-54	32	59	9	197
55-64	21	69	10	113
65 lat i więcej	12	76	12	176
Miejsce zamieszkania				
Wieś	32	58	10	357
Miasto do 20 tys.	31	59	10	121
20-100 tys.	40	51	9	187
101-500 tys.	37	54	8	187
501 tys. i więcej mieszk.	40	54	6	117
Wykształcenie				
Podstawowe	19	68	13	278
Zasadnicze zawodowe	33	58	9	247
Średnie	46	48	7	338
Wyższe	53	40	7	106
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	60	31	9	64
Prac. umysł. niż. szczebla	45	53	3	71
Pracownicy fiz.- umysł.	55	40	5	95
Robotnicy wykwalifikowani	39	56	5	81
Robotnicy niewykwalifik.	25	49	26	39
Rolnicy	29	61	10	51
Pracujący na własny rach.	43	44	14	37
Bierni zawodowo				
Renciści	10	77	12	106
Emeryci	17	74	9	193
Uczniowie i studenci	59	36	6	71
Bezrobotni	37	51	13	113
Gospodynie domowe i inni	42	51	7	47
Pracuje w:				
inst. państw., publicznej	46	46	8	137
spółce właścicieli				
prywatnych i państwa	45	45	10	73
sekt. pryw. poza rolnict.	49	43	8	180
prywatnym gosp. rolnym	26	62	12	57
Dochody na jedną osobę				
Do 300 zł	37	55	9	131
301-500	39	54	7	187
501-900	30	63	6	219
901-1200	38	51	10	79
Powyżej 1200 zł	41	52	7	73
Ocena własnych war. mater.				
Złe	28	61	11	267
Średnie	33	58	9	455
Dobre	47	46	8	248
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	22	67	11	56
Raz w tygodniu	36	55	9	490
1-2 razy w miesiącu	35	58	6	139
Kilka razy w roku	39	52	10	179
W ogóle nie uczestniczy	35	56	10	106
Poglądy polityczne				
Lewica	48	44	7	173
Centrum	42	52	6	285
Prawica	36	58	6	222
Trudno powiedzieć	21	64	15	289